

Societat

Catalunya es promou per acollir l'Eurovegas

El conseller de Territori participa a Las Vegas en la cimera perquè el magnat del joc esculli la seu del macrocomplex

Educació Fora de l'aula

Al menjador també s

APRENDRE Cada cop més escoles veuen la necessitat d'aprofitar l'espai del migdia per educar **IMPLICATS** La Fundació Catalana de l'Esplai aposta perquè el temps del menjador formi part del projecte educatiu dels centres

Mireia Rourera
BARCELONA

Un terç del temps que els infants passen a l'escola coincideix amb l'estona dita del menjador, aproximadament dues hores i mitja. Tot i que la crisi ha fet que moltes famílies n'hagin prescindit, aquest servei de menjador encara és d'ús majoritari i creix la concepció que no s'hauria de desaprovechar pedagògicament.

Un estudi realitzat per la Fundació Catalana de l'Esplai, que gestiona el menjador escolar i els monitors de migdia i extraescolars a més de 1.000 escoles catalanes (en total 45.000 escolars), ha conclòs que la comunitat educativa, formada per pares, educadors en el lleure i professorat, considera aquest espai del migdia un temps importantíssim i una immillorable oportunitat per continuar l'educació dels nens. Coincideixen tots en la necessitat de reivindicar aquest temps, considerat sovint terreny de ningú, com una oportunitat para educar de forma més lúdica.

"És evident que després de les classes els nens i les nenes necessiten esbarjo, però quasi tres hores són moltes hores i s'han d'aprofitar no només per descansar, trencar el ritme de l'estudi i dinar, sinó per aprofundir en la seva educació", diu Cristina Rodríguez, gerent dels programes escolars de la Fundació Catalana de l'Esplai. Aquest espai de

temps del migdia, doncs, no ha de ser, simplement, un temps en què es dona de dinar. Ha de ser un temps ideal per educar els hàbits saludables i alimentaris, les actituds en l'esbarjo i els hàbits de vida quotidiana i de convivència. Valors que, com quan els nens van de colònies, aprenen tot jugant. En aquest sentit, doncs, s'aposta per distanciar aquest temps dels aprenentatges reglats.

Els experts consultats per fer aquest estudi consideren que el migdia ha de formar part del projecte educatiu dels centres i ha de tenir consideració educativa. "És important garantir la coordinació entre els gestors del menjador, la direcció i l'AMPA", assenyalen. El director d'aquest treball, Carles Barba, apunta la paradoxa que suposa que "una activitat tan important per a la societat en volum de nens, de personal contractat, de diners que mou i d'escoles i empreses implicades no estigui quantificada per l'administració, que no té dades, ni hi hagi recerca al respecte".

Ràtios adequades

L'estudi, que es va presentar la setmana passada en el decurs d'una jornada celebrada al Prat de Llobregat en què van participar pedagogs, pares, professors i educadors en el lleure, va destacar la importància d'establir, entre d'altres, unes ràtios adequades que, en opinió dels experts, serien d'un moni-

Alumnes de l'escola Bogatell de Barcelona aprofiten l'hora del migdia per fer un taller de cuina ■ JOSEP LOSADA

tor per cada deu o quinze alumnes a educació infantil, 1/15 o 1/20 a primària i 1/20 o 1/25 a l'ESO, cosa que actualment no sempre es compleix.

Un altre aspecte en què es fa èmfasi és en l'equitat, en la conveniència de garantir a tots els alumnes uns paràmetres bàsics de seguretat alimentària, de salut i educatius, independentment de la titularitat del centre.

Un punt polèmic de fa temps i que els experts consideren que s'ha de clarificar és el que fa referència al fet de si els nois i les

Les infraestructures adequades i la carmanyola

Els darrers anys el menjar que se serveix a les escoles i les infraestructures per fer-lo han avançat molt. "No només ha augmentat l'exigència del menjar saludable per part dels pares, sinó també per part de l'administració, que ho regula, i dels centres", apunta Carles Barba, director de l'estudi que sobre menjadors i el temps del migdia ha fet la Fundació Catalana de l'Esplai. Diu Barba que també les cuines han millorat molt i que a les cuines *in situ*, l'opció

preferent de les escoles, i a les empreses de servei d'àpats cada cop la tecnologia avança i els equipaments són més competents. Darrement moltes escoles han apostat per la cuina en fred, un sistema que permet tenir els plats gairebé fets i acabarlos en el moment a la pròpia escola. Aquest és un sistema que garanteix les propietats dels aliments i alhora facilita l'atenció a la diversitat.

El debat de la carmanyola encara no s'havia obert en

fer-se aquest estudi, el 2010, però ara està ja sobre la taula, a causa de la crisi. "El problema de la carmanyola, més enllà que es necessitaven infraestructures especials, podria obrir el debat sobre què mengen els nens", apunta Barba. Aquest expert assegura que avui en dia el menjar de l'escola és el de referència per a molts nens: l'únic menjar equilibrat del dia. "De vegades és l'únic menjar com Déu mana que fa un infant", recorda.

Educació Fora de l'aula

La xifra

1.000 / 1.200

euros l'any és la despesa anual en menjador per cada nen, cosa que suposa unes quotes mensuals de 110 a 140 euros.

s'educa

noies que han d'anar a estudiar a un altre municipi de forma obligatòria han de tenir, de forma universal, el servei de menjador completament gratuït. L'estudi de la Fundació Catalana de l'Esplai proposa debatre si en certs casos (el de les famílies que s'ho poden permetre) la gratuïtat s'hauria de limitar al menjar i prou però no al servei de monitoratge, com passa ara. Donat el context de crisi en què vivim també es planteja la necessitat d'incrementar les beques.

Els experts consideren

que els menjadors han d'estar gestionats per entitats especialitzades i acreditades, que s'ha de deslliurar les AMPA d'aquesta gestió i que els monitors han de ser titulats.

Entre altres coses, els experts consideren que "cal combinar adequadament el doble perfil de treballadors de menjadors: joves estudiants amb dones de mitjana edat, que van deixar de treballar al seu dia i ara ja tenen els fills més grans". Aquest segon col·lectiu, diuen els entesos, "aporta majors ingredients d'estabilitat". ■

Un infant repassant els seus deures de cal·ligrafia al seu domicili ■ RUTH MARIGOT

És el final dels deures escolars?

PROTESTA A CASA • La principal associació de pares d'alumnes de l'Estat francès decreta quinze dies de vaga de deures **UTILITAT** • Els impulsors de la campanya els consideren inútils i reproductors de les desigualtats socials

Xavier Orri

París

No fer els deures escolars era fins ara una rebel·lió estrictament emparada per la mandra. A l'Estat francès, des de dilluns passat, és un acte de revolta educativa emprès pels pares d'alumnes. La principal federació d'associacions de pares (FCPE) i l'Institut Cooperatiu de l'Escola Moderna han decretat una vaga general de deures a l'escola primària durant quinze dies. *Ce soir, pas de devoirs!* és el nom de la campanya, histriònica per a la majoria però argumentada pels seus promotors, que busca posar en qüestió aquesta pràctica ancestral de dubtosa utilitat.

"Fer una redacció, aprendre una poesia, recitar taules de multiplicar... a l'escola sí, però no a casa si us plau!" Aquest és un dels molts testimonis que pares d'alumnes han anat deixant al bloc *cesoirpasdedevvoirs.blogspot.com*. N'hi ha centenars que relaten l'angoixa que pateixen els fills i els propis pares en el seu rol a cavall entre professor de matemàtiques i policia escolar. "Quan veig la filla a les sis de la tarda estudiant una lliçó so-

bre l'època feudal, em fa mal al cor", es lamenta una altra mare, representant del 59% de francesos que considera un turment l'estona dels deures, segons l'estudi d'in- equívoc títol *Al·legat contra la pressió escolar*.

Els testimonis recullen a grans trets l'argumentari dels impulsors de la iniciativa. Per Jean-Jacques Hazan, president de la FCPE, els deures a casa tenen escàs sentit educatiu i són un reproductor de desigualtats socials. "Als alumnes que han entès la lliçó i han resolt correctament els exercicis a classe, els estem fent perdre el temps", considera Hazan. I els que no se-

Alguns pares es queixen que les famílies adinerades contracten educadors per ajudar els seus fills

n'han sortit a classe? "No serà a casa, lluny de la presència del professor, que se'n sortiran millor." El segon motiu que argüeixen perquè es compleixi la prohibició d'assignar deures per escrit als escolars de primària, vàlida des del 1956 a l'Estat francès, apunta a la igualtat d'oportunitats. Deixant per a les hores ex-

traescolars una part de la formació de l'alumne, les famílies més adinerades poden destinar recursos a contractar educadors particulars, mentre que els nens de famílies més populars han de conformar-se amb les escasses aptituds pedagògiques dels pares.

Més enllà del seguiment del simulacre de vaga, que acabarà dilluns que ve, la campanya ha obert el debat a l'Estat francès, país amb l'horari lectiu més llarg d'Europa. Myriam Menez, presidenta de l'altra gran associació de pares (PEEP), considera que els exercicis fora d'escola doten d'autonomia els alumnes i el ministre d'Educació, Luc Chatel, s'hi ha afegit tractant la proposta de demagògica. Qui l'ha reprès, implícitament, ha estat el seu president i candidat a la reelecció, Nicolas Sarkozy, que dos dies després que es decretés l'alto als deures, ha sumat una promesa educativa més al carro electoral: cada escola tindrà una dotació de crèdit per ajudar els nens d'educació infantil i primària en circumstàncies difícils. Casualitat o impuls electoral, la proposta apunta maneres per reduir la "subcontractació pedagògica" a què estan sotmesos els pares i que denuncien des de *Ce soir, pas de devoirs!* ■